

Λίστα ελέγχου για εκπαιδευτές/τριες: Προετοιμασία εργαστηρίου κεραμικής για άτομα με προβλήματα όρασης

1. Προετοιμάστε τον χώρο

- ☐ Βεβαιωθείτε ότι ο χώρος εργασίας είναι ασφαλής και εύκολα προσβάσιμος.
- ☐ Διατηρήστε τα εργαλεία και τα υλικά στην ίδια θέση καθ' όλη τη διάρκεια του εργαστηρίου.
- ☐ Απομακρύνετε τυχόν εμπόδια από τους χώρους διέλευσης.
- ☐ Παρουσιάστε την αίθουσα και εξηγήστε πού βρίσκονται τα υλικά.

Συμβουλή: Ένα προβλέψιμο και καλά οργανωμένο περιβάλλον βοηθά τους συμμετέχοντες να νιώσουν άνετα και ανεξάρτητοι.

2. Προετοιμάστε τα υλικά

- ☐ Επιλέξτε πηλό που είναι εύκολος στον χειρισμό.
- ☐ Παρέχετε διαφορετικά εργαλεία και υλικά με ποικιλία υφών για εξερεύνηση.
- ☐ Δώστε στους συμμετέχοντες χρόνο να αγγίξουν και να εξερευνήσουν τα υλικά πριν ξεκινήσουν τη δημιουργία.
- ☐ Χρησιμοποιήστε υλικά που προσφέρουν διαφορετικές αισθήσεις (λεία, τραχιά, μαλακά, σκληρά).

Συμβουλή: Η αφή είναι ο βασικός τρόπος με τον οποίο οι συμμετέχοντες εξερευνούν και κατανοούν το έργο τέχνης τους.

3. Εξηγήστε τη δραστηριότητα με σαφήνεια

- ☐ Εξηγήστε τη δραστηριότητα βήμα προς βήμα.
- ☐ Περιγράψτε τα σχήματα, τις υφές και τις μορφές χρησιμοποιώντας απλή γλώσσα.
- ☐ Δώστε στους συμμετέχοντες τη δυνατότητα να εξερευνήσουν δείγματα μέσω της αφής.
- ☐ Χωρίστε τα σύνθετα αντικείμενα σε μικρότερα μέρη.

Παράδειγμα:

Αντί να πείτε:

«Φτιάξτε ένα πρόσωπο.»

Πείτε:

«Φτιάξτε ένα στρογγυλό σχήμα για το κεφάλι, προσθέστε δύο μικρά σημεία για τα μάτια, ένα σχήμα στο κέντρο για τη μύτη και μια καμπύλη γραμμή για το στόμα.»

4. Υποστηρίξτε την απτική εξερεύνηση

☐ Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να χρησιμοποιούν και τα δύο χέρια:

- Το ένα χέρι μπορεί να διατηρεί επαφή με το αντικείμενο ως σημείο αναφοράς.
- Το άλλο χέρι μπορεί να εξερευνά τις λεπτομέρειες.

☐ Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να ανακαλύψουν τη μορφή με τον δικό τους ρυθμό.

☐ Κάντε ερωτήσεις αντί να δίνετε συνεχείς οδηγίες.

Παραδείγματα:

- «Τι σχήμα αισθάνεστε;»
 - «Πώς συνδέεται αυτό το μέρος με το υπόλοιπο;»
 - «Τι υφή θα θέλατε να προσθέσετε;»
-

5. Δείξτε σεβασμό στους διαφορετικούς τρόπους δημιουργίας νοητικών εικόνων

Οι συμμετέχοντες μπορεί να δημιουργούν νοητικές εικόνες με διαφορετικούς τρόπους:

☐ Άτομα με χαμηλή όραση μπορεί να συνδυάζουν οπτικές και απτικές πληροφορίες.

☐ Άτομα που έχασαν την όρασή τους μπορεί να χρησιμοποιούν αναμνήσεις από αντικείμενα που είχαν δει στο παρελθόν.

☐ Άτομα που είναι τυφλά από τη γέννησή τους μπορεί να κατανοούν τις μορφές μέσω της αφή και της κίνησης.

Να θυμάστε: Δεν υπάρχει ένας μόνο «σωστός» τρόπος να φανταστεί ή να δημιουργήσει κανείς ένα έργο τέχνης.

6. Χρησιμοποιήστε βοηθητική γλώσσα

Χρησιμοποιήστε λέξεις που σχετίζονται με:

Σχήμα: στρογγυλό, καμπύλο, επίπεδο, μυτερό

Υφή: λείο, τραχύ, μαλακό, σκληρό

Θέση: πάνω, κάτω, μέσα, έξω, κέντρο

Αποφύγετε τη χρήση μόνο οπτικών περιγραφών, όπως:

✗ «Κάντε το να φαίνεται πιο φωτεινό.»

✓ «Δημιουργήστε πιο έντονη αντίθεση προσθέτοντας μια πιο λεία ή πιο τραχιά επιφάνεια.»

7. Ενθαρρύνετε την ανεξαρτησία

- ☐ Επιτρέψτε στους συμμετέχοντες να κάνουν τις δικές τους δημιουργικές επιλογές.
- ☐ Ρωτήστε πριν παρέχετε σωματική βοήθεια.
- ☐ Αποφύγετε να διορθώνετε το έργο τους με βάση οπτικές προσδοκίες.
- ☐ Εστιάστε στη διαδικασία, την εξερεύνηση και την έκφραση.

8. Ερωτήσεις αναστοχασμού

Στο τέλος του εργαστηρίου, ρωτήστε:

- ☐ Τι ανακαλύψατε μέσω της αφής;
- ☐ Ποιο μέρος της διαδικασίας ήταν πιο ενδιαφέρον;
- ☐ Άλλαξε η ιδέα σας όσο δημιουργούσατε;
- ☐ Τι θα θέλατε να εξερευνήσετε στη συνέχεια;

Βασικό μήνυμα για εκπαιδευτές/τριες

Ένα εργαστήριο κεραμικής για άτομα με προβλήματα όρασης δεν έχει να κάνει με το να αναπαραγάγουν αυτό που έχουν μπροστά τους.

Αφορά την υποστήριξή τους ώστε να εξερευνήσουν, να δημιουργήσουν νοητικές εικόνες, να δημιουργήσουν και να εκφραστούν μέσω της αφής.